

Vaskepladser forurener drikkevand

Landmændenes vaskepladser er en alvorlig forureningskilde. Rester af sprøjtegifte siver ned i grundvandet, når marksprøjter gøres rene. Men en løsning kan være kostbar.

Flere tusinde landmænd landet over er godt i gang med at forurene deres eget drikkevand, fordi de sviner med sprøjtegiften.

Jorden under 45.000 såkaldte vaskepladser, hvor landmændene gør deres marksprøjter rene, er nemlig så forurenet med pesticider, at det kan trække ned i undergrunden og forurene lokale vandboringer. Det viser bl.a. undersøgelser fra Storstrøms og Bornholms Amter.

Maskinstationerne

»Forureningerne er mere eller mindre alvorlige. Værst er jordforureningen ved vaskepladserne på maskinstationerne,« siger lektor i miljøkemi på Københavns Universitet, Arne Helweg, Danmarks JordbrugsForskning (DJF), der forsker i området.

Problemet er, at der ofte sidder sprøjterester i marksprøjten, når landmanden gør den ren. Eller at der spildes koncentreret pesticider, når sprøjten fylder op. Samtidig er vaskepladserne ofte belagt med grus eller beton, og jorden kan ikke nedbryde giften. Derfor samler der sig store mængder gift, der kan sive ned i grundvandet.

Dyr løsning

Ifølge Arne Helweg kan en løsning på problemet være såkaldte biobede. De kan formentlig nedbryde pesticidspildet, og landmænd undgår forurening, ved at rense sprøjten hen over bedet. Løsningen efterlader imidlertid landmanden med et nyt problem. Det koster nemlig dyrt at komme af med biobedsaffaldet, hvis pesticidindholdet er for stort. Det skal et forskningsprojekt, som Miljøstyrelsen har bevilliget godt fire mio. kr til, nu afgøre.

»Vi skal være sikre på, at biobedet kan nedbryde pestisiderne, før landmanden spreder biobedsaffaldet over sine marker. Hvis landmanden f.eks. vælter en dunk med sprøjtegifte over bedet, mens han er ved at fylde marksprøjten, skal biobedet også være i stand til at nedbryde det, så det ikke forurener, hvis affaldet fra bedet efterfølgende bliver kørt på marken,« siger civilingeniør Poul Olsbjerg Rasmussen, Miljøstyrelsens afdeling for erhvervsaffald. Forskningsprojektet er formentlig færdig om to år.

Rådgivning

Ved Landskontoret for Planteavl har man rådgivet landmændene i at håndtere sprøjtegifte de seneste fem år. Her råder man i dag landmændene til at skylle marksprøjterne, mens de kører på markerne, så sprøjteresterne ikke samler sig på et sted. Landskonsulent Poul Henrik Petersen fra landskontoret pointerer, at landmændene ikke bærer skylden for pesticidforureningen alene.

»Området har længe været dårligt reguleret. Så sent som i 1980'erne havde man så dårligt et kendskab til problemet, at landmændene blev rådet til at grave dunke med pesticidrester ned i jorden. Først de seneste år har man fundet ud af, hvordan man håndterer sprøjtegiftene korrekt,« siger Poul Henrik Petersen.

Folketinget bevilgede sidste år 3,6 mio. kr. over tre år til rådgivning af landmændene.

DJF har endnu ikke konstateret en direkte sammenhæng mellem vaskepladser og forurenede vandboringer. Det hænger sammen med, at det er kompliceret og dyrt at spore, hvordan pesticidresterne bevæger sig under jorden.